

Dk. Dave Mathewson, Fasihi ya Agano Jipya, Hotuba ya 22, Wafilipi

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Dave Mathewson katika Historia na Fasihi ya Agano Jipya, hotuba ya 22 juu ya Wafilipi na Wakolosai.

Sawa, wacha tuendeleo na tuanze. Na wacha tufungue kwa maombi.

Baba, asante kwa siku nzuri kama hii nje. Na kwa sababu hiyo, ninaomba kwamba tutaweza kuelekeza mawazo yetu kwenye sehemu za Agano Jipya ambazo tutakuwa tukifikiria na kufunika. Na Baba, ninaomba kwamba, kama kawaida, tuwe na ufahamu zaidi na kufahamiana zaidi na muktadha wa asili ambao vitabu vya Agano Jipya viliandikwa. Lakini kwa sababu hiyo, tungekuwa na vifaa bora kuelewa jinsi wanavyoendelea kuzungumza nasi leo kama neno lako na ufunuo kwetu. Kwa jina la Yesu, tunaomba, amina.

Je, nyote mnasubiri chemsha bongo? Nisingewahi kufanya hivyo kwa wiki ambayo umekuwa na mtihamu wa mwisho, angalau bado hata hivyo.

Kwa hivyo, hebu tufungue kipande kingine cha barua ya kanisa la kwanza, na tutafungua barua iliyoandikwa kwa kanisa la Filipi, kitabu ambacho tunakiita Barua kwa Wafilipi. Jambo la kwanza kuuliza ni, kwa hivyo tunajua nini juu ya jiji la Filipi ambalo linaweza kutusaidia kujielekeza kidogo kwa muktadha ambao barua ya Wafilipi imeandikwa? Kwanza kabisa, mji wa Filipi ulikuwa mji ambao ulikuwa ndani, ambayo leo ingekuwa sehemu ya kaskazini ya Ugiriki, wakati huo nchi inayojulikana kama Makedonia. Kwa kweli, jiji la Filipi lilipewa jina la baba wa Alexander the Great, Filipo.

Unamkumbuka Alexander the Great, jenerali hodari ambaye kimsingi aliushirikisha ulimwengu wote na kueneza utamaduni na lugha ya Ugiriki katika ulimwengu unaokaliwa, ambaye ufalme wake ulienea zaidi kuliko ufalme mwingine wowote hadi Roma ilipokuja. Lakini ni baada ya baba yake Filipo kwamba mji wa Filipi ulipewa jina. Lakini jiji la Filipi lilijulikana kwa kitu kingine katika karne ya kwanza.

Kimsingi ilikuwa kile kilichoitwa koloni la Kirumi. Hiyo ilimaanisha kwamba Filipi ilikuwa nyumba ya maveterani kutoka jeshi la Kirumi, na wangekuja Filipi kukaa. Na sababu ya wao kufanya hivyo ni kwa sababu huko wanaweza kuwa bila ushuru.

Walikuwa na aina ya hali ya msamaha wa ushuru wanaoishi Filipi. Na ni kwa mji huo, ni kwa mji huo ambapo Paulo anaelekeza barua kwa Wafilipi, kwa kanisa au makanisa ambayo yalikuwa yamekaa huko. Na Wafilipi ni moja wapo ya vitabu ambavyo tutasafiri haraka na kupitia haraka.

Tulitumia muda kidogo kwenye vitabu kama vile 1 Wakorintho na Waefeso, lakini tutasafiri kwa meli, tukipitia Wafilipi haraka sana. Lakini nataka kuruka moja kwa moja kuuliza, kwa nini Paulo aliandika barua hii? Kwa nini barua kwa kanisa la Ufilipi? Inaonekana kuna mambo kadhaa yanayoendelea huko Filipi. Kwanza kabisa, Paulo anaonekana kuandika kuelezea hali yake gerezani.

Kumbuka, Wafilipi ni moja wapo ya vitabu ambavyo tumeteua kama, au ambayo wanafunzi wa Agano Jipya wanateua kama nyaraka za gereza. Hiyo ni kwa sababu Paulo ni, ni wazi unaposoma barua hii, Paulo anarejelea wazi kifungo chake wakati wa kuandika kwake. Ingawa, labda kwa wakati huu, ni sahihi zaidi kuelezea Paulo kama chini ya kizuizi cha nyumbani.

Mara nyingi tunafikiria, tunapofikiria juu ya kifungo cha Paulo, tunafikiria juu yake amefungwa minyororo kwa askari, labda, au katika shimo la giza akiandika barua hii kwa mwanga wa mishumaa au chochote. Lakini uwezekano mkubwa, Paulo ana uhuru mwingi zaidi, na hakika unapata maoni hayo unaposoma Wafilipi. Kwa kweli, Paulo ana imani sana na Wafilipi kwamba ataachiliwa kutoka gerezani na kutoka kwa kifungo chake cha nyumbani.

Lakini Paulo anaandika barua hii kutoka gerezani, na moja ya madhumuni ni anaonekana kuandika kuelezea hali yake gerezani. Kueleza kwamba licha ya hali yake, na labda licha ya baadhi ya matarajio ya Wafilipi, hali za Paulo gerezani hazijaleta madhara ya injili, au haimaanishi kushindwa kwa injili, au haimaanishi ushindi wa Dola ya Kirumi. Lakini badala yake, Paulo anaweka wazi kwamba hali yake gerezani kwa kweli imegeuka kwa maendeleo ya injili katika Milki ya Kirumi kwa Yesu Kristo.

Kwa hivyo tena, labda wasomaji wake wengine walitaka kujua ikiwa kifungo chake kilimaanisha kwamba jambo zito lilikuwa limetokea, au hii ingetokea kwa madhara ya injili, au ni nini athari zilikuwa kwa imani yao wenyewe katika Yesu Kristo. Na kwa hivyo, Paulo anaandika kuwahakikishia kwamba, tena, hali yake gerezani haimaanishi kwamba injili haijaendelea kusonga mbele, au haimaanishi kwamba Yesu Kristo sio Bwana. Kwa hivyo, anaonekana kuandika kuelezea kwa nini yuko gerezani, au kuelezea hali yake.

Sababu ya pili ni wazi kwamba Paulo anaandika kuwashukuru Wafilipi kwa msaada wao wa kifedha. Sasa inafurahisha kulinganisha barua hii na barua ya 1 Wakorintho. Kumbuka, katika 1 Wakorintho, Paulo alipokwenda mji wa Korintho, alikataa msaada wao wa kifedha.

Pengine sababu ya kufanya hivyo ilifungwa na hali ya Wakorintho na jinsi walivyotendewa huko. Kwa hivyo, Paulo hakutaka uhusiano wake na Wakorintho uchanganyike kama uhusiano wa aina ya mlinzi-mteja au uhusiano ambapo una

wasomi na wengine wanaoshindana kwa umakini na ufuasi wa wanafunzi tofauti. Labda ni ili kuepuka mawazo ya aina hiyo, Paulo alikataa msaada wowote wa kifedha huko Korintho. Badala yake, alifanya kazi peke yake.

Alianzisha duka lake mwenyewe na kujipatia riziki yake mwenyewe. Walakini na kanisa la Filipi, inaonekana kuwa kitu tofauti sana. Kwa hivyo, huko Filipi, Paulo alifurahi kupokea msaada wao wa kifedha kama njia ya kujitolea kwa huduma ya wakati wote.

Kwa hivyo, ilionekana kutegemea hali ikiwa Paulo alikubali msaada wa kifedha wa watu aliowahudumia au la. Na kutoka kwa Wafilipi, alipokea msaada wake wa kifedha, na anataka sasa kuwashukuru kwa hilo na hata kuwatia moyo kuendelea na hiyo katika huduma yake. Tatu, na kusudi la mwisho ni, Paulo anaonekana, ingawa jibu lake kwa kanisa la Filipi kwa kiasi kikubwa ni chanya, anaonekana kuhitaji kushughulikia shida kadhaa kanisani.

Moja ya matatizo hayo ni kutokuwa na umoja. Na kwangu, angalau, ninaposoma barua hiyo, haijulikani kwa nini kuna mabishano au ugomvi ndani ya kanisa, na sina hakika ni kwanini ndivyo ilivyo. Lakini unaposoma barua, haswa katika sura ya 2 na sura ya 4, kuelekea mwisho wa barua, ni wazi kwamba kuna mabishano au mabishano, na kanisa liko katika hatari ya kutenganishwa, kwa hivyo Paulo anaandika kujaribu kutuliza mgawanyiko huu au kutuliza ugomvi huu na kuweka kanisa kuwa na umoja.

Unaweza kuona unapolinganisha hii na kitabu kama 1 Wakorintho na kwingineko, unaweza kuona moja ya mambo makubwa ambayo yalimkasirisha sana Paulo ni wakati kanisa lilikuwa katika hatari ya kugawanyika. Na zaidi ya kitu chochote, Paulo anataka kuhifadhi umoja wa kanisa. Na wakati ilikuwa katika hatari ya mgawanyiko au ugomvi au migogoro, hiyo ni moja wapo ya mambo ambayo yalimfanya Paulo awe na alama wakati aliandikia kanisa.

Kwa hivyo, umoja, ukweli kwamba kwa sababu fulani kulikuwa na wengine katika kanisa la Filipi ambao walikuwa wakigombana, na kulikuwa na ugomvi, na labda kanisa liko katika hatari ya mgawanyiko. Nyingine, katika Wafilipi sura ya 3, Paulo kwa mara nyingine tena anakabiliwa na hali inayofanana sana na ile aliyoifanya huko Wagalatia, na hilo ndilo kundi la watu ambao tunawaita Wayahudi ambao wamejipenyeza kanisani. Wengine hata wamependekeza kwamba kulikuwa na kikundi ambacho kilimsumbua Paulo, na karibu kila kukicha katika huduma yake, karibu walimfuata karibu na kujaribu kudhoofisha huduma yake na kukuza mafundisho ambayo yalisema imani katika Yesu Kristo haitoshi.

Ilisema mtu lazima ajisalishe kwa sheria ya Musa. Mtu lazima ajitambulisha kama Myahudi ili kuwa wa watu wa kweli wa Mungu. Kwa hivyo, unaweza kuona ni wapi, kwa maana, injili ya Paulo ambayo atahubiri, ni kwamba Mataifa wanaweza kuwa

watu wa Mungu kwa msingi wa imani katika Yesu Kristo tu, na hawana haja ya kujisalimisha kwa sheria ya Musa.

Unaweza kuona ni wapi hiyo inamwingiza kwenye shida, ambapo wale ambao walikuwa na bidii kwa Uyahudi na wale ambao walikuwa na bidii kwa sheria ya Musa kama sababu ya kufafanua kwamba mlikuwa watu wa Mungu, hao ndio watu ambao wanaonekana kusababisha shida zaidi kwa Paulo. Na kwa hivyo, tunaona Wayahudi hawa wakijitokeza tena katika Wafilipi sura ya 3, na unasoma sura ya 3 na inaonekana tena kama Paulo akishughulikia shida ile ile ambayo alifanya nyuma katika kitabu cha Wagalatia. Kwa hivyo hizo tatu, hizo ni angalau tatu kati ya madhumuni makuu ambayo nadhani yapo nyuma ya maandishi ya Wafilipi kwa Paulo anaelezea hali yake gerezani, kwamba kifungo chake haimaanishi udhaifu, hakinwani na nguvu ya injili, haiwezi, haijazuia kuenea kwa injili.

Anaandika kuwashukuru Wafilipi kwa msaada wao wa kifedha na kuwahimiza kuendelea na hilo, na kisha anaandika kushughulikia shida kadhaa kanisani, kwamba ni mgawanyiko kwa sababu fulani, ugomvi na mapigano, na kisha shida ya Wayahudi kwa mara nyingine tena kuingia na kudhoofisha huduma ya Paulo na injili ambayo anahubiri, kwamba watu wa mataifa wanaweza kuwa watu wa Mungu kwa imani tu katika Yesu Kristo, mbali na sheria ya Musa. Sasa swali moja ambalo linaulizwa, kawaida na kitabu chochote, na sijui ni kiasi gani ni hamu yetu tu ya kuwa na vitu kwenye kifurushi kizuri nadhifu, kwa hivyo tuna aina ya haraka sana ya sauti au kumbukumbu ya haraka ya kufupisha kitabu kizima, lakini kawaida tunapoangalia vitabu vya Agano Jipya, Tunaelekea kuuliza, ni nini mada kuu? Kuna mada ya msingi ambayo inaunganisha kitabu kizima? Na hiyo imeulizwa kwa Wafilipi mara nyingi. Shida ni kwamba, Wafilipi wanaonekana kutoa majibu tofauti.

Kwa hivyo, kwa mfano, wengine wamependekeza kuwa furaha ndio mada, mada kuu ya Wafilipi, na ninaweza kufikiria juu ya kichwa changu cha vitabu kadhaa, haswa vitabu maarufu, ambavyo vina haki ya kitu cha kufanya na furaha katika uhusiano na Wafilipi. Kwa hivyo, wengine wamependekeza furaha ndio mada kuu. Wengine wamependekeza mateso ndio mada kuu ya Wafilipi.

Wengine wameziunganisha na kusema furaha na mateso ndio mada kuu. Wengine wamependekeza kushiriki au kushiriki katika injili ndio mada kuu kwa sababu unampata Paulo, haswa mwanzoni na mwisho wa barua zake, kama nilivyosema, akiwahimiza Wakorintho kuendelea kushiriki katika injili kupitia msaada wao wa kifedha kwa Paulo. Kwa hivyo, wengine wamesema kushiriki katika injili ndio mada kuu.

Mada nyingine inayoweza inaweza kuwa kufikiria sahihi. Ingawa sijaona hii ikipendekezwa, hili ni pendekezo ambalo kwa hakika nadhani linaweza. Unaposoma kitabu chote, angalia ni mara ngapi Paulo anawaambia wasomaji wawe na akili hii ndani yao, au kufikiria hivi, au kufikiria kitu kimoja.

Anasema hivyo tena na tena. Kwa hivyo, unaweza kubishana, kulingana na idadi ya marejeleo ya maneno ya kufikiria, na kufikiria kwa usahihi na kufikiria kitu kimoja, kwamba kufikiria jambo sahihi kunaweza kuwa mada kuu au mada kuu ya Wafilipi. Umoja ni mada nyingine ambayo wengine wamependekeza ni mada kuu ya Wafilipi.

Kwa hivyo, tena, shida ni kwamba Wafilipi yenyewe inaonekana kutoa majibu anuwai kwa swali hilo, ni mada gani kuu? Kwa hivyo, pendekazo langu ni kwamba Wafilipi hawana mada kuu, Paulo anaandika, anajaribu kuwasiliana na mada kadhaa. Namaanisha unafikiria juu yake, hii sio mlinganisho sahihi, lakini unafikiria juu yake unapokaa chini kuandika barua. Wakati mwingine unaandika barua kwa madhumuni maalum, kama vile kupata kazi au kushughulikia tatizo, kama vile bidhaa ikiwa unaandikia kampuni.

Lakini wakati mwingine, hata hivyo, unaweza kuandika barua kwa aina ya kuzunguka. Hasa ikiwa unaandika barua ya kuelimisha, unaweza kuruka karibu na mada tofauti. Wewe ni aina tu ya kufichua habari au kushughulikia na mada kadhaa ambazo haziwezi kuwa na mada moja kuu ya kuunganisha.

Na kwa maoni yangu, Wafilipi ni hivyo. Kwa hivyo, majaribio ya kutenganisha mada ya Wafilipi kama umoja au furaha au mateso au chochote, nadhani zote zinapungukiwa, na zote hizo ni mada. Na zote zinapatikana kihalali katika Wafilipi, lakini hiyo ni kwa sababu nadhani Paulo ni aina ya kushughulikia maswala kadhaa, na aina tu ya kutangatanga akigusia mada na mada kadhaa ambazo anataka kushughulikia kwa kanisa la Filipi.

Sawa, nilisema nataka kupitia Wafilipi haraka sana, lakini kuna maandishi moja ambayo ninataka kupunguza kasi na kuangalia kwa undani kidogo, na inapatikana katika sura ya pili ya Wafilipi. Kwa kweli, kawaida, haya ni maandishi katika Wafilipi, haya ndio maandishi ambayo hupata umakini wote kwa sehemu kubwa. Inaanza katika mstari wa 6 wa sura ya 2, kwa kweli kurudi kwenye mstari wa 5, ambapo Paulo anasema, akili ile ile iwe ndani yenu iliyokuwa pia katika Kristo Yesu, ambaye ingawa alikuwa katika umbo la Mungu, hakuona usawa na Mungu kama kitu cha kutumiwa.

Lakini alijiondoa mwenyewe, au kwa kweli napenda, nadhani NIV ni sahihi zaidi hapa, hakujifanya chochote, au alijifanya asiye na sifa, kwa kuchukua sura ya mtumwa, akizaliwa kwa mfano wa mwanadamu, na kupatikana katika umbo la mwanadamu, alijinyenyekeza na kuwa mtiifu hadi kufa, hata kifo msalabani. Kwa hiyo, Mungu pia akamwinua sana, akampa, yaani Yesu, akampa jina lililo juu ya kila jina, ili kwa jina la Yesu kila goti lipinde, na mbinguni, na duniani, na chini ya nchi, na kila ulimi ukiri kwamba Yesu Kristo ni Bwana, kwa utukufu wa Mungu Baba. Sasa kuna njia mbili ambazo tunaweza kukaribia hii, na kwa njia, sehemu hii ni moja wapo ya sehemu katika Agano Jipya ambayo inaitwa wimbo wa Kikristo, nyingine inapatikana katika Wakolosai ambayo tutashughulikia baadaye, tunatumahi tutafika kwa Wakolosai leo,

lakini katika kitabu cha Wakolosai tunapata sehemu nyingine ambayo inajulikana kama wimbo, wimbo wa Kikristo, na sehemu ya mjadala ni, ikiwa Biblia zako, ikiwa una Biblia ambayo inaweka sehemu za kishairi au sehemu za nyimbo katika aina ya aya, Biblia yako labda inafanya hivyo kwa Wafilipi 2, 6 hadi 11, hiyo ni kwa sababu sehemu hii inachukuliwa sana kama wimbo, au angalau aina fulani ya nathari iliyoinuliwa au aina ya lugha ya kishairi, na kuna mjadala, je, Paulo aliandika hii, au Paulo anatumia tu na kunukuu kutoka kwa wimbo wa karne ya kwanza au shairi ambalo wasomaji wake wanalifahamu na sasa analitumia, kama vile tungemnuuu mtu kwa urefu na kuweka alama za nukuu karibu nayo, lakini sina nia ya kujaribu kuamua, je, Paulo aliandika hii au anaazima wimbo, Haijalishi ni kesi gani, bado tunapaswa kushughulika na kile inachofanya katika muktadha wake na inachosema.

Jambo la kwanza ni kwamba, kutambua muundo wa wimbo huu, muundo wa wimbo huu kwa kweli unachukua umbo la U, huanza na Yesu Kristo anayejulikana kama katika umbo la Mungu, kwa kweli kumbukumbu ya kuwepo kwa Yesu na Mungu, lakini kisha wimbo huanza kushuka chini ya U, ambapo anachukua umbo la mwanadamu, ameumbwa kwa mfano wa mwanadamu, lakini inakwenda mbali zaidi, anajinyenyekeza hata hadi kifo na kifo msalabani, lakini basi, kwa hivyo umefika chini ya umbo la U, lakini basi wimbo unachukua zamu ya juu, ili sasa katika mistari michache ya mwisho, Yesu Kristo ameinuliwa juu sana, katika ulimwengu wa mbinguni, ameinuliwa na kupewa jina lililo juu ya kila jina ili kila mtu aende kuinama kwa jina hilo la Yesu. Kwa hivyo, aina ya wimbo unaonekana kama hii, kile kinachoitwa wimbo wa Kristo katika Wafilipi sura ya 2, Yesu Kristo, hadhi ya mbinguni, inasema ingawa alikuwa katika umbo la Mungu, hakuzingatia usawa huo na Mungu kama kitu cha kutumiwa kwa matumizi yake mwenyewe, lakini alijisalimisha hiyo hadi kufikia hatua ya kuwa mwanadamu na kujidhalilisha hadi kifo msalabani, lakini huo haukuwa mwisho wake, njama hiyo inachukua zamu kwenda juu kwa kuinuliwa kwa Yesu. Kwa kweli, ikiwa hii ilikuwa sahihi, ni aina yake.

Hii inapaswa kuwa ya juu kuliko hii, kwa maana. Nina hakika kwamba katika wimbo huu, Yesu harejeshwi tu katika nafasi ile ile aliyokuwa nayo hapo awali, lakini anapokea kitu ambacho hakuwa nacho hapo awali. Sasa, kama yule aliyefedheheshwa, sasa ameinuliwa na anapokea jina ambalo kila goti litainama na kukiri kwamba yeye ni Bwana.

Kwa hivyo, kuinuliwa kwa Yesu, nadhani, kunasababisha hadhi ambayo hata hana hapo awali. Sasa, mambo kadhaa juu ya wimbo huu. Kwanza kabisa, Christology yake.

Wimbo huu una kile kinachoitwa Christology ya juu sana, ambayo ni kumbukumbu ya wazi ya kuwepo kwa Yesu mbinguni, ukweli kwamba yupo katika umbo la Mungu. Lakini, pia nataka kuteka mawazo yako kwa nukuu ya kuvutia ya Agano la Kale katika sehemu hii. Na ikiwa wewe, hautaji kugeukia huko, nitafanya hivyo, lakini ikiwa

ungerudi Isaya sura ya 45 katika Agano la Kale, Isaya sura ya 45 na mstari wa 23, nadhani ndiye ninayetaka, Isaya sura ya 45 mstari wa 23.

Sasa, huyu ni Mungu anayezungumza na Israeli kupitia nabii Isaya. Kwa hivyo, huyu ni Mungu anayejirejelea mwenyewe. Nitarudi nyuma na kusoma mstari wa 22.

Anasema, Nigeukie, Mungu anawaambia Israeli, nigeukie na uokolewe miisho yote ya dunia, kwa maana mimi ni Mungu na hakuna mwingine. Hiyo inavutia. Mungu anasisitiza upekee wake kabisa kwamba hakuna Mungu mwingine isipokuwa yeye.

Kisha anasema, peke yangu, tena, haya ni maneno ya Mungu kwa Israeli, kwa mimi mwenyewe nimeapa kutoka kinywani mwangu umetoka haki, neno ambalo halitarudi kwangu, kila goti litainama na kila ulimi utakiri. Inafurahisha, hiyo ndiyo mstari wenyewe sasa ambao unatumika kwa Yesu katika Wafilipi sura ya 2. Ili tuone, tunaona aina ya, sio mwanzo wa, lakini tunaona jambo ambalo litatokea mara nyingi katika Agano Jipya. Hayo ni maandishi ambayo katika Agano la Kale yalirejelea Mungu sasa yanatumika kwa Yesu Kristo.

Na kinachovutia juu ya hii ni katika Isaya sura ya 45, ni katika muktadha wa upekee kabisa wa Mungu. Anasema, Mimi ni Mungu na hakuna mwingine. Kwa hivyo maandishi haya yanawezaje kutumika kwa Yesu Kristo, maandishi katika Agano la Kale ambayo yanathibitisha upekee kabisa wa Mungu, kwamba hakuna Mungu mwingine?

Maandishi hayo yanawezaje kutumika kwa Yesu Kristo ikiwa yeye sio kwa maana fulani, Mungu mwenyewe? Kwa hivyo ndio sababu nasema hivi, wimbo huu au shairi lina Christology ya juu sana. Yesu yuko katika umbo la Mungu. Yeye yupo mapema kama Mungu.

Mwishowe, ameinuliwa na maandishi ambayo yanatumika au yanarejelea upekee wa Mungu dhidi ya miungu mingine yote sasa yanatumika kwa Yesu Kristo kama yule atakayepokea ibada ya ulimwengu wote, ibada ya ulimwengu wote ya viumbe vyote. Sasa, licha ya Christology hii ya hali ya juu na msisitizo juu ya ubwana wa Yesu na upekee wake kabisa kama Mungu, lakini yule anayejinyenyekeza na kuchukua umbo la kibinadamu, ni muhimu ingawa kuunga mkono na kuuliza, kwa hivyo kusudi la wimbo huu ni nini? Je, Paulo anatufundisha somo la Christology kuhusu Yesu ni nani na asili yake? Kweli, hakika kuna ukweli fulani katika hilo, lakini ni muhimu kuchunguza jinsi maandishi haya yanavyofanya kazi katika muktadha wake. Maandishi muhimu zaidi katika Wafilipi 2 sio mistari ya 6-11.

Andiko muhimu zaidi ni mistari ya 1-4 ya sura ya 2, ambapo Paulo anasema, ikiwa kuna faraja yoyote katika Kristo, faraja yoyote kutoka kwa upendo, kushiriki katika roho, huruma yoyote na huruma, hufanya furaha yangu iwe kamili. Huyu ni Paulo akiwahutubia Wafilipi kwa kuwa na nia moja. Kuna lugha hiyo ya kufikiria, kuwa na

akili moja, kuwa na makubaliano kamili na nia moja, kuwa na upendo sawa, usifanye chochote kwa tamaa ya ubinafsi au majivuno, lakini kwa unyenyekevu wachukulie wengine kuwa bora kuliko wewe wenyewe.

Acha kila mmoja wenu asiangalie maslahi yake mwenyewe bali kwa maslahi ya wengine. Na kisha inakuja maandishi yetu, kuwa na akili hii ndani yako ambayo pia iko ndani ya Yesu Kristo. Kwa hivyo kimsingi, wimbo huu au shairi na Christology hii iliyoinuliwa sana kimsingi inafanya kazi kama kielelezo cha aina ya tabia ambayo Paulo anataka kuona kwa wasomaji wake katika sura ya 2: 1-4.

Ni mfano wa ukosefu wa tamaa ya ubinafsi. Ni mfano wa aina ya upendo wa dhabihu na kujali wengine ambayo Paulo anataka kuona kwa wasomaji wake katika mistari ya 1-4. Sasa anatoa mfano wa hiyo kutoka kwa Yesu mwenyewe katika mistari ya 5-11.

Kwa hivyo, ni muhimu kuelewa kwamba maandishi haya hayapo tu kukidhi udadisi wako juu ya Yesu ni nani, ingawa hiyo ni muhimu, inakusudiwa kama mfano wa maadili wa maana ya kuishi kwa upendo huu wa kujitolea, na ukosefu huu wa tamaa ya ubinafsi ambayo Paulo anataka kuona kwa wasomaji wake kutoka sura ya 2: 1-4.

Sawa, maswali yoyote juu ya Wafilipi? Kama nilivyosema, hilo ndilo maandishi pekee ninayotaka kupunguza kasi na kutazama. Jambo kuu ninalotaka uzingatie ni kusudi la jumla la barua.

Kwa nini Paulo aliandika? Anajaribu kutimiza nini? Kisha aina ya muundo wa kishairi na nyimbo haikuimba. Mashairi yetu leo mara nyingi huimba kwa sauti, au hata nyimbo zetu tunazoimba kanisani au nyimbo zetu za sifa na kwaya, huwa na mashairi ya ncha za mistari, wimbo na kila mmoja. Hiyo sivyo ilivyo hapa.

Kuna mambo mengine ambayo yanaonyesha kuwa ni wimbo au aina ya aina ya uandishi wa nathari iliyoinuliwa. Hilo ni swali zuri. Tunatumahi kuwa unaweza kuanza kuona kwamba Agano Jipya, uelewa wetu wa theolojia na Mungu ni nani na Yesu ni nani, nk, nk, hutoka kwa maandishi ambayo yalitolewa katika hali maalum za kihistoria.

Tena, Paulo anahutubia makanisa halisi na shida za kweli, na aina ya ujanja ni kuelewa jinsi tunavyoelewa theolojia kutoka kwa barua ambazo zilielekezwa kwa hali na hali maalum sana. Kwa hivyo, hebu tufungue kipande kingine cha barua ya kanisa la kwanza. Tena, kufuatia mpangilio wa kisheria katika Agano Jipya, sio mpangilio wa mpangilio ambao ziliandikwa, kitabu kinachofuata tunachotaka kuangalia ni kitabu kilichoandikwa kwa jiji la Kolosai, kitabu ambacho unajua kutoka kwa Agano Jipya kama barua kwa Wakolosai.

Hii ni aina ya ramani yenye ukungu kidogo ya kusini-magharibi mwa Asia Ndogo au Uturuki ya kisasa ya kusini-magharibi. Huu ndio mji wa Efeso ambao tumezungumza

kidogo juu yake, ingawa tena, sidhani kama barua kwa Waefeso iliandikwa kwa Efeso. Labda iliandikwa kwa miji hii mingi, lakini utaona ndani kutoka Efeso, njia za ndani, ni jiji la Kolosai.

Na Colossae, kwa kweli picha zingine kadhaa, hii ndio kusema, kilima cha jiji. Hii ni picha ya kisasa ya zamani, ambapo jiji la kale la Kolosai lingekuwa. Hii ni ukumbi wa michezo, kile kilichobaki cha ukumbi wa michezo katika jiji la Kolosai, ni wazi kutoka kwa taswira ya kisasa ya Kolosai.

Tunajua nini kuhusu jiji la Kolosai? Mambo kadhaa ya kupendeza ni, kwanza kabisa, jiji la Kolosai lilikuwa moja ya jiji dogo na labda muhimu sana ambalo Paulo aliandika barua. Tofauti na miji kama Efeso au Roma ambayo ilichukua majukumu muhimu kisiasa na kiuchumi, au Korintho, Kolosai ilionekana kuwa jiji lisilo na maana. Inaonekana kuwa iliharibiwa pia na tetemeko la ardhi wakati fulani katikati ya 60 BK.

Kwa hivyo, jiji lisilo na maana. Hata hivyo, jambo lingine tunalojua kuhusu barua hiyo ni kwamba Paulo inaonekana hakutembelea jiji lenyewe. Hii ni moja ya miji michache ambayo Paulo anaandika barua ambayo yeye mwenyewe hakupanda kanisa, au kuchukua jukumu katika hilo, au hakuwa ametembelea kibinafsi.

Na kuna mistari kadhaa iliyotawanyika kote Wakolosai ambayo inakupa hisia hiyo. Kwa mfano, nadhani katika sura ya 2 na mstari wa 1, anasema, hivi ndivyo Paulo anasema katika sura ya 2 na mstari wa 1 wa Wakolosai, kwa maana nataka mjue jinsi ninavyopambana kwa ajili yenu, na kwa wale walio Laodikia, na kwa wote ambao hawajaniona uso kwa uso. Kwa hivyo, anaonekana kuainisha Wakristo wa Kolosai ambao anawaandikia kama sehemu ya kikundi hiki cha wale ambao hajawahi kuwaona ana kwa ana.

Badala yake, mtu mwingine amepanda kanisa huko Kolosai, lakini sasa kuna kitu kimetokea ambacho Paulo anaona ni muhimu kwamba aandike barua kwa kanisa katika jiji hili. Jambo moja ambalo linavutia sana na Wakolosai, katika sehemu inayofuata ya maelezo yako, ni kwamba katika sehemu kadhaa inaingiliana kwa karibu na Waefeso, kwa kiwango ambacho msamiati na kufanana ni aina ile ile ya kufanana unayopata katika shida ya synoptic. Kumbuka tulipozungumza juu ya Mathayo, Marko, na Luka, na tukasema kwamba maneno, sio tu mpangilio wa matukio na dhana, lakini maneno yalikuwa sawa sana kwamba lazima kuwe na uhusiano kati ya Mathayo, Marko, na Luka.

Na tulipendekeza Marko labda aliandikwa kwanza, na kisha Mathayo na Luka walitumia Marko, lakini pia vyanzo vingine. Aina hiyo hiyo ya kufanana inaonekana kati ya vifungu hivi ambavyo nimeorodhesha katika mtaala wako kati ya Waefeso na Wakolosai. Sitachukua muda kuzisoma, lakini ikiwa una muda, hata katika tafsiri ya Kiingereza, linganisha tu, huwezi kujizuia kutambua kufanana kwa maneno halisi ambayo hutumiwa.

Kwa hivyo tunaelezeaje hii? Labda, uwezekano mkubwa, hali inayowezekana ni kwamba Paulo anaweza kuwa amewaandikia Wakolosai kwanza kushughulikia hali au shida maalum, na tutaona shida hiyo ni nini kwa muda mfupi tu. Na kisha, kimsingi, Paulo alifikiri kwamba kile alichandika kitakuwa na manufaa kwa hadhira pana zaidi. Kwa hivyo, anaandika na kujumuisha habari nyingi kutoka kwa Wakolosai anazohutubia sasa kwa wasomaji wengi zaidi, sio kwa kujibu shida yoyote maalum.

Kwa hivyo hiyo labda inachangia kufanana. Wengine wanapendekeza kwamba Paulo hakuandika moja ya barua hizi. Labda aliandika Wakolosai, na waandishi wengine wa baadaye walinakili sehemu za Wakolosai ili kutoa Waefeso.

Lakini nadhani kuna uwezekano mkubwa kwamba Paulo alitumia nyenzo hiyo hiyo mara mbili. Mara moja kushughulikia hali maalum sana huko Wakolosai, ambayo tutaona hiyo ni nini, na kisha tena kushughulikia hali ya jumla zaidi na hadhira ya jumla. Sasa swali ni, ni shida gani ambayo Paulo alikuwa akishughulikia? Au njia nyingine ya kuiweka, kulikuwa na aina fulani ya mafundisho ya uwongo au aina fulani ya shida katika jiji la Kolosai ambayo ilisababisha Paulo kuandika? Hii imejadiliwa kwa sababu Paul hajitokezi na kusema hivi.

Unaposoma Wagalatia, kumbuka tulizungumza juu ya Wagalatia. Ukirudi nyuma na kusoma kitabu hicho, ni dhahiri sana na wazi kwamba Paulo anashughulikia aina fulani ya mafundisho ya uwongo au shida. Hata hivyo, unaposoma Wakolosai, haionekani kwa nguvu sana.

Kwa kweli, ushahidi pekee ulio nao kwamba Paulo anaweza kuwa anashughulikia aina fulani ya shida au mafundisho ya uwongo hayaji hadi sura ya 2, karibu theluthi moja ya barua. Wakati katika Wagalatia, Paulo aliruka moja kwa moja kwenye shida, akisema, Ninashangaa kwamba mmegeuka haraka sana kutoka kwa injili. Lakini katika Wakolosai, haupati dokezo lolote kwamba kuna chochote kibaya katika kanisa la Kolosai hadi upate karibu theluthi moja ya njia kupitia kitabu hadi ufikie sura ya 2. Kwa hivyo, kwa sababu hiyo, wengine wamesema, vizuri, Paulo haonekani kushughulikia hali yoyote au shida maalum au aina fulani ya mafundisho ya uwongo ambayo yamejipenyeza katika kanisa kama alivyokuwa huko Galatia.

Kwa hivyo, wengine wamesema, hapana, yeye sio. Lakini wengine, wengine wana hakika kwa sababu ya mistari kama hii. Hii ni sura ya 2 na mstari wa 4. Sina hakika kwa nini nina aya mbili za 4 huko juu, lakini katika sura ya 2, ya pili inapaswa kuwa mstari wa 8. Lakini katika sura ya 2 na mstari wa 4, anasema, ninajaribu, na tena, hii ni dokezo la kwanza ambalo unapata kwamba kuna shida yoyote.

Hatimaye Paulo anasema baada ya sura nzima, na kisha mstari wa 4 wa sura ya 2, Ninasema mambo haya ili mtu yeyote asiwadanganya kwa hoja nzuri. Na hiyo ndiyo yote anasema. Na kisha mstari wa 8, kuruka mistari michache katika mstari wa 8,

anasema, hakikisha kwamba hakuna mtu anayekuchukua mateka kupitia falsafa na udanganyifu mtupu kulingana na mila za wanadamu, kulingana na roho za kimsingi za ulimwengu na sio kulingana na Kristo.

Kuna kidokezo cha pili ambacho tunapata kwamba kunaweza kuwa na kitu kibaya. Lakini nadhani inakuwa wazi zaidi tunaporuka mbele kwa mstari wa 16 wa sura ya 2. Paulo anasema, kwa hiyo, usiruhusu mtu yeyote akuhukumu katika masuala ya chakula na kunywa au kuadhimisha sherehe na miezi mpya au Sabato. Hizi ni kivuli tu cha kile kitakachokuja, lakini dutu ni ya Kristo.

Usiruhusu mtu yeyote akuondoe ustahiki, akisisitiza juu ya unyenyekevu na ibada ya malaika, akikaa juu ya maono, aliyejivuna bila sababu na njia za kibinadamu za kufikiri na kutoshikilia kichwa, ambacho ni Yesu Kristo. Kisha nitaruka hadi mstari wa 20. Ikiwa pamoja na Kristo ulikufa kwa roho za msingi za ulimwengu, kwa nini bado unaishi kana kwamba wewe ni wa ulimwengu? Kwa nini unawasilisha kanuni? Usishughulikie, usionje, usiguse.

Kwa hivyo, kwa sababu ya mistari hiyo, wengi leo wana hakika kwamba ndio, Paulo alikuwa akizungumzia aina fulani ya mafundisho potovu. Kuna aina fulani ya mafundisho ambayo yalikuwa yamejipenyeza au labda yalikuwa yanaanza kujipenyeza katika kanisa la Kolosai ambalo lilikuwa na wasiwasi Paulo, na ndiyo sababu anakaa chini na kuandika barua hii kujaribu kuiondoa au kupambana na mafundisho haya ambayo anaogopa baadhi ya Wakolosai wanaweza kudanganywa kufikiria ni sahihi, au wengine wanaweza kuwa wanafikiria kuwa sehemu au kufuata. Sasa shida basi, kwa hivyo nadhani msimamo wa upatanishi nadhani utakuwa kwamba ndio, Paulo anazungumzia aina fulani ya mafundisho ya uwongo, lakini hali haionekani kuwa mbaya au mbaya kama ilivyokuwa huko Wagalatia.

Au tena, rudi kwa Wagalatia ambapo kutoka kwa mstari wa kwanza kabisa, anaruka shukrani na kusema, Ninashangaa kwamba ungegeuka haraka kutoka kwa injili. Lakini sasa hasemi chochote hadi sura ya pili. Kwa hivyo labda tunapaswa kukisia kutoka kwa hii kwamba ndio, kuna mafundisho ya uwongo, lakini labda sio mbaya sana, au labda bado haijaingia kanisani na kuanza kuwapotosha watu.

Lakini tunaweza kuwa maalum zaidi? Ni mafundisho gani haya ambayo Paulo anapigana nayo? Kama nilivyosema, tulipowatazama Wagalatia, karibu kila mtu anakubali kwamba Paulo anahutubia Wayahudi, yaani Wakristo wa Kiyahudi ambao wanajaribu kuwalazimisha Mataifa kujisalimisha kwa sheria ya Musa. Imani katika Yesu Kristo haitoshi, lakini mtu lazima ajisalimishe kwa sheria ya Musa na kuishi maisha kama Myahudi ili kuwa watu wa Mungu. Hiyo ni wazi kabisa, lakini Wakolosai ni tofauti kidogo.

Kwa kweli, kumekuwa na mapendekezo na maelezo kadhaa juu ya kile kinachoweza kuendelea. Ni mafundisho gani haya ambayo yanaonekana kuwa na wasiwasi na

wasiwasi Paulo, kwamba lazima awaonya Wakolosai wasidanganywe au kupotoshwa? Na shida ni ushahidi unaonekana kwenda kwa njia kadhaa. Kwa mfano, ikiwa nitasoma sura ya 2 na mstari wa 8, hakikisha kwamba hakuna mtu anayekuchukua mate kupitia falsafa na udanganyifu tupu kulingana na mapokeo ya wanadamu.

Kwa hivyo, chochote mafundisho haya yalikuwa, Paulo aliyaita falsafa, na pia, aliiona kwa msingi wa mila ya wanadamu na ilikuwa kitu ambacho kinaweza kuwapotosha Wakolosai kwa udanganyifu. Kwa hivyo, tunaweza kuuliza, ni nini kinachoweza kuanguka chini ya maelezo hayo ya falsafa kulingana na maelezo ya wanadamu au mila ya wanadamu? Kweli, wacha tusome zaidi kidogo katika sehemu hiyo inayofuata, kuanzia na mstari wa 16. Anasema, Kwa hiyo, usiruhusu mtu yeyote akuhukumu katika masuala ya chakula na vinywaji au kuadhimisha sherehe ya miezi mipya au Sabato.

Hiyo inaashiria nini juu ya asili ya mafundisho haya? Nani angeadhimisha miezi mipya, sherehe, na Sabato? Wayahudi. Kwa kweli, kifungu hicho cha mara tatu, miezi mipya, sherehe, na Sabato, kinapatikana katika Agano la Kale. Inafurahisha, inapatikana pia katika fasihi ya Qumran, Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi.

Kwa hivyo, nina hakika kwamba chochote mafundisho haya ya uwongo ni nini, ni aina fulani ya Uyahudi ambayo Paulo, tena, anashughulika na Wayahudi, ambao anawaona sasa wako katika hatari ya kuwapotosha wasomaji wake. Kwa kweli, ilikuwa kawaida sana, vizuri, wacha nisome. Vipi kuhusu hii hapa? Usiruhusu mtu yeyote akuondolee kustahiki kuisitiza juu ya unyenyekevu na ibada ya malaika, ukikaa juu ya maono yaliyojivuna bila sababu na njia ya kibinadamu ya kufikiri.

Sasa, chochote kile, inaabudu malaika au inahusika kwa njia fulani na kuabudu malaika au kuabudu pamoja na malaika. Na kisha anaendelea na kusema, kwa nini unajisalimisha kwa kanuni zake, usishughulikie, usionje, usiguse, ambayo inaonekana kama aina fulani ya mazoezi ya kujinyima ya kuepuka raha ya mwili au kuepuka kuwasiliana kwa mwili na vitu fulani. Sasa, wengine wamependekeza kile unachoendelea hapa kwa kweli ni muunganisho wa falsafa na imani kadhaa za kidini.

Kwa hivyo, una Uyahudi kidogo, na una Gnosticism kidogo, labda. Tumezungumza yote juu ya mambo haya. Labda una dini zingine za kipagani, baadhi ya mambo tuliyozungumza mwanzoni mwa muhula.

Kwa hivyo, wengine wamesema hii ni aina fulani ya usawazishaji wa imani za Kiyahudi na imani zingine za kipagani. Shida ni kwamba hakuna ushahidi kwamba hiyo ingetokea, kwamba Uyahudi ungesawazishwa kwa kiwango ambacho wengine wanapendekiza na mafundisho ya uwongo nyuma ya Wakolosai. Kutoka kwa kile tunachojua juu ya dini nyingi za Kiyahudi, ingawa ziliathiriwa na Ugiriki na njia za

kufikiria za Uigiriki, bado wangekuwa na wasiwasi kudumisha usafi wao kama watu wa Mungu.

Kwa hivyo, nina hakika, kwamba hakuna haja ya kuangalia nje ya Uyahudi kwa waalimu wa uongo nyuma ya Wakolosai. Na kuna uwezekano mbili. Nambari moja, kwa kweli tuna idadi ya maandishi ambayo tunayaita apocalypses.

Hiyo ni, haya ni maandiko yanafanana na kitabu cha Ufunuo na Danieli. Hiyo ni akaunti ya uzoefu wa maono ya mtu ambapo anapaa mbinguni, na wanaona ulimwengu wa mbinguni, ambao ni pamoja na viumbe vya malaika, na ni pamoja na, katika apocalypses zingine, maono ya malaika wakiabudu, hata kujiunga na malaika katika ibada.

Na wengine wanapendekeza hata mahali ambapo malaika wenyewe lazima watulizwe katika ibada. Kwa hivyo, uzoefu huu wa fumbo, wa aina ya maono ulikuwa jambo la kawaida katika Uyahudi. Tena, unaweza kusoma apocalypses hizi zote.

Tuna tafsiri za Kiingereza. Hawakuingia katika Agano la Kale na Jipya, lakini bado wanashuhudia kile Wayahudi wengi walifikiria katika karne ya kwanza. Lakini pili, nina hakika, pia, uwezekano mwingine ni marejeleo ya chakula na vinywaji.

Anasema, usiruhusu mtu yeyote akuhukumu katika masuala ya chakula na vinywaji. Marejeleo ya mwezi mpya, sherehe, na Sabato, ibada ya malaika na maono, unyanyasaji wa mwili, unyenyekevu, na hata kujivunia, kurejelea kujisifu na kile mtu amekiona. Inafurahisha, vipengele hivi vyote vinaweza kupatikana katika Waesene au katika jumuiya ya Qumran, hasa vinashuhudiwa katika Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi.

Kwa hivyo, nashangaa ikiwa Uyahudi ambao Paulo anapigana nao sio Uyahudi huu wa aina ya apocalyptic ambao ulisisitiza maono ya fumbo na uzoefu wa maono, au ikiwa inaweza kuwa Uyahudi kama Waesene na jamii ya Bahari ya Chumvi ambayo ilithamini utunzaji mkali wa Sabato. Waliona usafi wa sherehe, wakiepuka kuwasiliana na vitu fulani. Kuna hata marejeleo, kuna hata baadhi ya hati katika jumuiya ya Qumran ambazo zinashuhudia uzoefu huu wa fumbo wa kuabudu pamoja na malaika, kujiunga na malaika katika ibada katika ulimwengu wa mbinguni.

Kwa hivyo, kwa maoni yangu, nadhani Paulo hazungumzii usawazishaji fulani au muunganisho fulani wa imani za Kiyahudi na za kipagani zote zimechanganywa katika moja, lakini nadhani anahutubia tu Uyahudi wa siku hizo, na hiyo ni aina ya apocalyptic au aina ya Essene au Qumran ya Uyahudi. Shida ni kwamba Uyahudi huu sasa umevutia, inaonekana, kwa wasomaji wake wengine, na sasa Paulo lazima awaonya juu ya hatari ya kukubali mafundisho haya au kwenda pamoja na aina hii ya fumbo ya Uyahudi, aina hii ya apocalyptic au aina ya Essene au Qumran ya Uyahudi. Kwa hivyo, kwa muhtasari, kusudi la Wakolosai ni kwamba Paulo basi atawaandikia

Wakolosai kuwaonya wasomaji wake wasipotoshwe na mafundisho haya ya uwongo, Uyahudi huu, ambao unatoa njia mbadala ya maisha waliyo nayo katika Kristo Yesu.

Kwa hivyo, Paulo ataandika kuwaonya Wakolosai wasikubali mafundisho haya ya Kiyahudi kama njia mbadala ya kile walicho nacho katika Kristo Yesu. Na atakachofanya ni kusesitiza kuwa wana kila kitu wanachohitaji katika Kristo Yesu na kwamba hawahitaji kile aina hii ya fumbo au ya Uyahudi ya Qumran inapaswa kuwapa. Kwa kujinyima kwao, ibada yao ya malaika, na uzoefu wa maono, hawahitaji hiyo kama mbadala wa kile walicho nacho katika Kristo kwa sababu tayari wana kila kitu wanachohitaji katika Kristo Yesu.

Sawa, maswali yoyote hadi sasa juu ya usuli wa kitabu au kile Paulo anafanya, kwa nini anaandika? Nzuri. Na kwa kweli ninatumai kukuza hii zaidi kwa maandishi kwa sababu haijawahi kupendekezwa. Watu wengi bado wana hakika kwamba unaposoma Wakolosai, ni aina ya mchanganyiko wa Uyahudi na mawazo mengine ya kidini ya kipagani kama Gnosticism na imani zingine za kidini za kipagani zimekunjwa katika moja.

Lakini tena, sina hakika kwamba ndivyo ilivyo, na sidhani kama tunahitaji kuangalia zaidi ya Uyahudi ili kupata vipengele vyote katika mafundisho ambayo Paulo anahutubia katika Wakolosai. Kwa hivyo, natumai kukuza hiyo zaidi wakati fulani. Kwa hivyo, ninajaribu hii.

Kwa hivyo siku moja ikiwa inageuka kuwa mbaya, ninaomba msamaha, lakini sidhani kama ni hivyo. Sawa, mada ya Wakolosai ni nini? Ikiwa ningetoa mada kuu, na labda sio mada kuu, lakini mada kuu, hiyo itakuwa ukuu wa Kristo. Kwa kweli, ndivyo Paulo anavyosema katika barua yake yote, kwamba kwa sababu ya ukuu na utoshelevu kamili wa Kristo, hawahitaji kile aina hii ya fumbo ya Uyahudi na uzoefu wake unapaswa kuwapa.

Kwa kweli, kama tutakavyoona, shida kuu ya Paulo na mafundisho haya ya uwongo, dini hii ya Kiyahudi, sio tu ya kitheolojia, lakini pia ni ya kimaadili. Shida yake ni kwamba Uyahudi huu na mazoea yake yote ya kujinyima na uzoefu wa fumbo haifanyi chochote kushinda nguvu ya dhambi. Lakini katika Kristo, wana uwezo wa kushinda dhambi na nguvu zake.

Kwa sababu ya kuunganishwa na Kristo katika kifo na ufufuo wake, wana kila kitu wanachohitaji ili kushinda nguvu za dhambi. Kwa hivyo kwa nini wangetaka kununua katika Uyahudi huu ambao kujinyima nyima na uzoefu wa fumbo haufanyi chochote kushinda dhambi na kushinda tamaa za mwili? Kwa hivyo, ukuu au ukuu wa Kristo juu ya vitu vyote ni mada kuu katika Paulo. Na Paulo anaendeleza mada hiyo mapema sana katika barua yake, hadi nyuma katika sura ya 1. Hapa kuna ya pili ya kile kinachoitwa nyimbo za Kristo.

Tayari tuliangalia moja nyuma katika Wafilipi 2 na mistari ya 6 hadi 11. Hapa kuna ya pili, Wakolosai sura ya 1, mistari ya 15 hadi 20. Na tena, watu wengine huuliza, sawa, Paulo aliandika hii? Au anakopa wimbo uliokuwepo hapo awali? Je, anatumia wimbo au shairi ambalo kanisa la kwanza lilijua na kulitumia, na sasa Paulo analitumia kwa sababu linasema kile anachotaka kusema? Au Paulo aliandika haya? Tena, sina nia ya kusuluhisha swali hilo.

Lakini tena, ni muhimu zaidi kuuliza, wimbo huu unafanyaje kazi? Kuanzia mistari wa 15, Yeye ni mfano wa Mungu asiyeonekana, mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote. Kwa maana katika yeye vitu vyote mbinguni na duniani viliumbwa, vitu vinavyoonekana na visivyoonekana, vikiwa viti vya enzi au mamlaka au watawala au mamlaka, vitu vyote vimeumbwa kupitia Yeye na kwa ajili yake. Yeye mwenyewe yuko kabla ya vitu vyote, na ndani yake vitu vyote vinashikamana pamoja.

Yeye ndiye kichwa cha mwili wake, kanisa. Yeye ndiye mwanzo, mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu, ili awe na ukuu au awe na nafasi ya kwanza katika kila kitu. Kwa maana ndani yake utimilifu wote wa Mungu ulipendezwa kukaa, na kupitia Yeye, Mungu alipendezwa kupatanisha na Yeye vitu vyote, iwe duniani au mbinguni, kwa kufanya amani kupitia damu ya msalaba Wake.

Sasa, moja ya sababu nadhani kwa nini kuweka wimbo huu mapema sana katika barua ni kwa sababu ikiwa anaweza kuwafanya wanunue katika hilo, na baada ya kuona taswira hii iliyoinuliwa ya Kristo katika wimbo huu wa Kikristo, kwa matumaini, watakuwa na mwelekeo zaidi wa kukubali maonyo Yake ili kuepuka mafundisho haya ya uwongo. Tunatumahi kuwa watakubaliana naye kwamba mafundisho haya ya uwongo, Uyahudi huu wa fumbo, kwa kweli hauna chochote cha kuwapa. Ikiwa watasikia wimbo huu na shairi hili, kwa matumaini wataelewa kuwa wana kila kitu wanachohitaji katika Kristo, na hawahitaji kile Uyahudi huu wa fumbo unatoa Kujinyima na uzoefu wake wa maono na wa fumbo. Sasa, mambo machache tu ya kusema juu ya wimbo huu. Kwanza kabisa, angalia jinsi wimbo umegawanywa.

Kwanza kabisa, katika mistari ya 15 hadi 17, Yesu anaonyeshwa kama Bwana juu ya uumbaji wa kwanza. Kwa hivyo, kwa kurejelea Mwanzo sura ya 1 na 2, sasa Yesu anaonekana kama wakala mkuu wa uumbaji wa ulimwengu. Kwa hivyo, Paulo anamwonyesha Yesu kama Bwana juu ya uumbaji wa kwanza, juu ya ulimwengu wote.

Yeye ni Bwana juu ya mbingu na nchi, na kila kitu mbinguni na duniani kina deni la uwepo wake kwa Yesu Kristo. Hata hivyo, Paulo pia ana hakika kwamba ukweli kwamba Yesu ni Bwana juu ya uumbaji inamaanisha kwamba Yeye anaweza kuleta uumbaji kwa lengo lake la kweli. Kupitia kifo na ufufuo wake, Yesu sasa ameanzisha kiumbe kipya.

Na dhana ni kwamba, dhana sawa na Waefeso, dhana ni dhambi imesababisha kutengana, dhambi kwa maana fulani imeharibu uumbaji wa kwanza, ili sasa Mungu lazima aanzishe kitendo kipya cha ubunifu ili kuleta uumbaji kwa lengo lake la uumbaji mpya. Na sasa Paulo ana hakika kwamba imetokea kupitia Yesu Kristo. Kwa hivyo, Yeye sio tu Bwana juu ya uumbaji wa kwanza, bali juu ya uumbaji mpya.

Kama Bwana wa uumbaji wa kwanza, Yeye anaweza kuleta uumbaji kwa lengo lake lililokusudiwa la kitendo kipya kabisa kilichoundwa ambacho tayari kimetokea, na hili ndilo wazo ambalo anashiriki na Waefeso, kitabu cha Waefeso, hii tayari imeonyeshwa kupitia kanisa. Kanisa ni awamu ya kwanza ya kiumbe kipya, ambapo Mungu anaanza kupatanisha vitu vyote na Yeye mwenyewe. Kwa kweli, ufufuo wa Yesu, Anaitwa mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu.

Ufufuo wa Yesu ni uzinduzi wa kiumbe kipya. Lakini uumbaji wa kanisa kama ubinadamu uliopatanishwa pia ni sehemu ya tendo hili jipya la ubunifu ambalo Yesu Kristo sasa amezindua. Mambo mengine kadhaa, ingawa.

Yesu anaonyeshwa kama mfano wa Mungu asiyeonekana, na pia mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote. Inafurahisha, haya ni maneno katika Agano la Kale na katika fasihi ya Kiyahudi ambayo yalitumika kwa hekima. Hekima ilionekana kama sura ya Mungu.

Hekima ilionekana kuwa ipo pamoja na Mungu. Hekima ilionekana kama wakala wa uumbaji. Lakini sasa, Paulo, ingawa Wayahudi wengi katika karne ya kwanza na kabla na baada ya hapo wangetambua hekima na Torati, sheria, Paulo anasema, kwamba Yesu Kristo ndiye mfano halisi wa hekima ya Mungu.

Kwa hivyo, Paulo anatumia kategoria kutoka kwa hekima, mfano wa Mungu, muumbaji, kitu ambacho vitu vyote vimeumbwa, na mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote. Sehemu kubwa ya lugha hiyo inaonyesha jinsi Agano la Kale na fasihi zingine za Kiyahudi zilivyoonyesha hekima. Kwa hivyo, Yesu anaonyeshwa kama hekima ya Mungu, mfunuaji wa kweli wa Mungu.

Hata hivyo, kifungu hiki pia kinavutia, mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote. Tunaweza kuwa na mwelekeo wa kusoma hiyo kwa njia mbaya. Lakini kifungu hiki kinatoka kwa Zaburi 89, ambayo ni zaburi kuhusu Masihi, Mfalme wa Daudi.

Na huko, mzaliwa wa kwanza anarejelea wazi ukuu na mamlaka juu ya uumbaji. Kwa hivyo kumwita Yesu mzaliwa wa kwanza wa uumbaji hakuna uhusiano wowote na ukweli kwamba Yesu aliumbwa au kwamba kulikuwa na wakati ambapo hakuwepo na sasa anakuwepo. Mzaliwa wa kwanza hana uhusiano wowote na kuzaliwa halisi au uzalishaji.

Inahusiana na hadhi au enzi kuu. Kwa hivyo, katika Zaburi 89, Mfalme ndiye mzaliwa wa kwanza kwa sababu yeye ndiye mtawala mkuu juu ya viumbe vyote. Kwa hivyo,

kwa kumwita Yesu mzaliwa wa kwanza wa uumbaji, ni neno la mamlaka yake na ukuu juu ya uumbaji wote kama Mfalme, kama Mfalme wa Daudi katika kutimiza Zaburi 89.

Kwa hivyo tena, mwandishi amekusanya misemo hii yote kutoka kwa fasihi ya hekima na Agano la Kale kuonyesha Yesu kama mtawala mkuu juu ya viumbe vyote, uumbaji wa kwanza na uumbaji wa pili, uumbaji mpya, ili hitimisho liwe, wasomaji wanahitaji nini zaidi? Wangeweza kupata nini katika aina hii ya fumbo ya Uyahudi, aina hii ya Qumran au Essene au aina ya apocalyptic ya Uyahudi? Wangeweza kupata nini katika hilo ambalo linaweza kuongeza au kutoa njia mbadala kwa kile walicho nacho katika Kristo? Kwa hivyo, baada ya wimbo huu ulioinuliwa wa Kristo, katika barua iliyobaki, basi Paulo ataanza kubishana kwa undani zaidi kulingana na hilo, kwa nini wasomaji wanapaswa kufahamu na wasikubali Uyahudi huu, mafundisho haya ya uwongo. Na kwa nini wanapaswa kuamini tu muungano wao na Yesu Kristo kama kutoa kila kitu wanachohitaji? Katika barua iliyobaki, tutabishana na tutaangalia.

Huyu alikuwa Dk. Dave Mathewson katika Historia na Fasihi ya Agano Jipya, hotuba ya 22 juu ya Wafilipi na Wakolosai.